

ଭିତ୍ତିଭୂମିର ବିକାଶ

ସାମାଜିକ ଐକ୍ୟ ଓ ଅର୍ଥନୈତିକ ସମ୍ବନ୍ଧର ପ୍ରଥମ ଆବଶ୍ୟକତା ହେଉଛି ଭିତ୍ତିଭୂମି । ଭିତ୍ତିଭୂମି ଏକ ମୌଳିକ ଜାତୀୟତା ମୂଳଦୁଆ । ଏହି ମୂଳଦୁଆ ଦୃଢ଼ ହେଲେ ଗୋଟିଏ ଦେଶ ବା ଜାତିର ସାମାଜିକ ସୌଷ୍ଟ୍ୟ ଓ ଆର୍ଥନୀତିକ ସମୃଦ୍ଧି ସମ୍ଭବ ହୁଏ । ଗୋଟିଏ ଦେଶ ବା ପ୍ରଦେଶର ଉନ୍ନତି ତା'ର ସାମାଜିକ ଓ ଆର୍ଥନୀତିକ ବିକାଶ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ । ଅନୁକୂଳ ଓ ଦୃଢ଼ ଭିତ୍ତିଭୂମି ଥିଲେ ସାମାଜିକ ଓ ଆର୍ଥନୀତିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦ୍ରୁତ ଅଗ୍ରଗତି ସମ୍ଭବ ହୁଏ ।

୧୯୩୬ ମସିହାରେ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପ୍ରଦେଶ ଭାବରେ ଓଡ଼ିଶା ଆନୁପ୍ରାଣ କଲା । ଏହା ପୂର୍ବରୁ ଓଡ଼ିଶାର ସାମୁହିକ ଭିତ୍ତିଭୂମିର ବିକାଶ ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇ ନ ଥିଲା । ୧୯୩୬ ମସିହାରୁ ୧୯୪୭ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଓଡ଼ିଶା ଥିଲା ପରାଧୀନ ଭାରତର ଏକ ପ୍ରଦେଶ । ୧୯୪୭ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଓଡ଼ିଶାରେ ରାଜନୀତିକ ଅସ୍ଥିରତା ଯୋଗୁଁ ବିକାଶ କାର୍ଯ୍ୟ ଏକ ପ୍ରକାର ବନ୍ଦ ରହିଥିଲା । ୧୯୩୯ ଠାରୁ ୧୯୪୫ ମସିହା ଥିଲା ଦ୍ୱିତୀୟ ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧର ସମୟ । ୧୯୪୭ ମସିହାରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା ଭାରତଛାଡ଼ ଆନ୍ଦୋଳନ । ଉଲ୍ଲିଖିତ ତିନିଗୋଟି କାରଣ ଯୋଗୁଁ ଓଡ଼ିଶାରେ ଭିତ୍ତିଭୂମିର ବିକାଶପାଇଁ ବିଶେଷ କିଛି କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇ ପାରି ନ ଥିଲା । ବସ୍ତୁତଃ ୧୯୪୭ ମସିହା ପରଠାରୁ ଓଡ଼ିଶାରେ ଭିତ୍ତିଭୂମି ବିକାଶ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ସ୍ୱାଧୀନତା ଲାଭ ପରେ, ବିଶେଷକରି ଓଡ଼ିଶା ସହିତ ଗଢ଼ଜାତ ଗୁଡ଼ିକର ମିଶ୍ରଣ ପରେ ଭିତ୍ତିଭୂମି ବିକାଶର ଧାରା ଦୂରାନ୍ୱିତ ହେଲା ।

କେତୋଟି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆଧାରକୁ ନେଇ ଭିତ୍ତିଭୂମିର ବିକାଶ ସମ୍ଭବ ହୁଏ । ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲା ଜଳସେଚନ, ରାସ୍ତାଘାଟର ଉନ୍ନତୀକରଣ ଓ ଗମନା ଗମନର ସୁବିଧା, ପରିବହନ ପାଇଁ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ, ରେଳପଥର ବିକାଶ, ବିମାନଘାଟୀ ଓ ପୋତାଶ୍ରୟର ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଯୋଗାଯୋଗ, ମାନବସମ୍ବଳର ବିକାଶ, ଶକ୍ତିକ୍ଷେତ୍ରର ବିକାଶ, ଅର୍ଥଯୋଗାଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା,

ପର୍ଯ୍ୟଟନ ପାଇଁ ଆତିଥ୍ୟଯୋଗାଣର ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଉଦ୍ୟୋଗପତିମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ, ସରକାରୀ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ । ଏହି ସବୁ ବିଷୟକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ ସ୍ୱାଧୀନତାପରେ ଓଡ଼ିଶାର ବିକଶିତ ଭିତ୍ତିଭୂମି ବିଷୟରେ ବିଚାର କରାଯାଇପାରେ । ଏହି ସବୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିକଶିତ ହେଲେ ରାଜ୍ୟରେ କୃଷି, ଶିଳ୍ପ, ପର୍ଯ୍ୟଟନ ଓ ସାମାଜିକ ସଂହତି ସମ୍ଭବ ହେବ । ରାଜ୍ୟରେ ଆଞ୍ଚଳିକ ବୈଷମ୍ୟ ରହିବ ନାହିଁ । ସବୁ ଜିଲ୍ଲାର ସମତୁଲ ବିକାଶ ସମ୍ଭବ ହେବ ।

କୃଷିପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଭିତ୍ତିଭୂମିର ବିକାଶ :

କୃଷିର ଉନ୍ନତି ଓଡ଼ିଶାର ଆର୍ଥନୀତିକ ପ୍ରଗତିର ଚାବିକାଠି । ଓଡ଼ିଶାର ଅଧିକାଂଶ ଲୋକ କୃଷି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରନ୍ତି । ଓଡ଼ିଶାର ସମର୍ଥ ଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଶତକଡ଼ା ୬୫ ଭାଗ ଲୋକ କୃଷିକ୍ଷେତ୍ରରେ କାମ କରନ୍ତି । କୃଷି ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଭିତ୍ତିଭୂମି ସଂପର୍କିତ ବିଭାଗଗୁଡ଼ିକ ହେଲା ଜଳସେଚନ, କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ ଓ କୃଷିକ୍ଷେତ୍ରରେ ଆଧୁନିକ ଜ୍ଞାନର ପ୍ରୟୋଗ, ଉନ୍ନତ ସାର ବିହନ ଯୋଗାଣ, ରୋଗପୋକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ, ଆବଶ୍ୟକବେଳେ କୃଷକମାନଙ୍କୁ ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ ।

ପ୍ରାକୃତିକ ବୃଷ୍ଟିପାତର କୌଣସି ସ୍ଥିରତା ରହୁନଥିବାରୁ ଓଡ଼ିଶାର ଚାଷୀ ବୃଷ୍ଟିଜଳ ଉପରେ ଭରସା କରିପାରେ ନାହିଁ । ତେଣୁ ତା' ପାଇଁ ଜମିରେ ସ୍ଥାୟୀ ଜଳସେଚନର ଆବଶ୍ୟକତା ଥାଏ । ସ୍ୱାଧୀନତାପରେ ଓଡ଼ିଶାରେ ଏଥିପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି । ଓଡ଼ିଶାରେ ପ୍ରବାହିତ ନଦୀଗୁଡ଼ିକରେ ବନ୍ଧ ବା ଆନିକଟ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇ କେନାଲ ଯୋଗେ ଜଳସେଚନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇଛି । ମହାନଦୀ ତ୍ରିକୋଣଭୂମି ଅଞ୍ଚଳରେ ତାଳଦଣ୍ଡା, ମାଛଗାଁ, କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା, ପଟ୍ଟାମୁଣ୍ଡାଇ କେନାଲ ଦ୍ୱାରା ହଜାର ହଜାର ହେକ୍ଟର ଜମି ଜଳସେଚିତ ହେଉଛି । ଅବିଭକ୍ତ ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲା ଆଠୋଟି କେନାଲ ଦ୍ୱାରା ଜଳସେଚିତ ହେଉଛି । ପୁରୀ

କେନାଲ ହେଉଛି ଏ ଅଞ୍ଚଳର ମୁଖ୍ୟ କେନାଲ । ହୀରାକୁଦ ନଦୀ ବନ୍ଧ ଯୋଜନା ଦ୍ୱାରା ବରଗଡ଼ ଜିଲ୍ଲା ଓ ସମ୍ବଲପୁର ଜିଲ୍ଲାର ଅନେକ ଅଞ୍ଚଳ ଜଳସେଚିତ ହେଉଛି । ରେଙ୍ଗାଲି ପ୍ରକଳ୍ପ, ହୁଦଗଡ଼ ନଦୀବନ୍ଧ, ଅପର କୋଲାବ, ବାଲିମେଳା ଓ ଇନ୍ଦ୍ରାବତୀ ପ୍ରକଳ୍ପ ଓଡ଼ିଶାର ଅନେକ ଅଞ୍ଚଳରେ ଜଳସେଚନର ସୁବିଧା କରିପାରିଛି ।

ତୁମ ପାଇଁ କାମ

ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକର ଅବସ୍ଥିତି ଜିଲ୍ଲା ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକ ସହାୟତା କରିଥିବା ରାଜ୍ୟର ନାମ ଉଲ୍ଲେଖ କର ।

(୧) ରେଙ୍ଗାଲି (୨) ବାଲିମେଳା (୩) ଇନ୍ଦ୍ରାବତୀ (୪) ଅପରକୋଲାବ (୫) ହୀରାକୁଦ

ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଓଡ଼ିଶାର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ମଧ୍ୟ ଓ କ୍ଷୁଦ୍ର ଜଳସେଚନ ଯୋଜନା କାମକରୁଛି । କେତେକ ଅଞ୍ଚଳରେ ଉଠାଜଳସେଚନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ ଅଛି ।

କୃଷି ସମ୍ପର୍କୀୟ ଗବେଷଣା ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶାରେ କେତୋଟି କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଗବେଷଣା କେନ୍ଦ୍ର କାର୍ଯ୍ୟକରୁଛି । ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲା କଟକଠାରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଧାନ ଗବେଷଣା କେନ୍ଦ୍ର, ସାକ୍ଷୀଗୋପାଳଠାରେ ନାରିକେଳ ଗବେଷଣା କେନ୍ଦ୍ର ଓ ଭୁବନେଶ୍ୱର ନିକଟସ୍ଥ କୌଶଲ୍ୟାଗଙ୍ଗ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ମଧୁର ଜଳ ମହ୍ୟ ଗବେଷଣା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ । ଭୁବନେଶ୍ୱରଠାରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଓଡ଼ିଶା କୃଷି ଓ ବୈଷୟିକ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ସମ୍ବଲପୁର ନିକଟସ୍ଥ ଚିପିଲିମାଠାରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କୃଷି ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ମଧ୍ୟ କୃଷିଗବେଷଣା କ୍ଷେତ୍ରରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି । କୃଷି ଓ ବୈଷୟିକ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଅଧୀନରେ ଏକ ପଶୁ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ଏହାଛଡ଼ା କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ବିହନ ଯୋଗାଣ କେନ୍ଦ୍ର ଓଡ଼ିଶାର କୃଷକମାନଙ୍କୁ ବୈଷୟିକ ସହାୟତା ଯୋଗାଉଛି । ପଞ୍ଚାୟତମାନଙ୍କରେ ନିଯୁକ୍ତ ଗ୍ରାମ୍ୟ କୃଷି କର୍ମୀମାନେ ମଧ୍ୟ କୃଷକମାନଙ୍କୁ ବୈଷୟିକ ସହାୟତା ଓ ପରାମର୍ଶ ପ୍ରଦାନ କରୁଛନ୍ତି । କୃଷକମାନଙ୍କୁ ଆବଶ୍ୟକବେଳେ ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ସମବାୟ ସଂସ୍ଥା ଓ ବ୍ୟାଙ୍କମାନଙ୍କ ଜରିଆରେ ରଣପ୍ରଦାନର ବ୍ୟାପକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇଛି ।

ଶିକ୍ଷାପାଇଁ ଭିତ୍ତିଭୂମିର ବିକାଶ :

ରାଜ୍ୟକୁ ଶିକ୍ଷାଦେୟାଗାମୀମାନଙ୍କୁ ଆକର୍ଷିତ କରିବାକୁ ହେଲେ ସେମାନଙ୍କୁ ପରିବହନର ସୁବିଧା, ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଜମି ଓ ଜଳ, ଉନ୍ନତ ଯୋଗାଯୋଗ ଓ ଗମନାଗମନ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ପ୍ରଶିକ୍ଷିତ ମାନବଶକ୍ତି, ବିଭୂଳ ଶକ୍ତି ଯୋଗାଇ ଦେବା ଦରକାର । ଏହାଛଡ଼ା ଉଦ୍ୟୋଗପତିମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଦେବାର ଆବଶ୍ୟକତା ମଧ୍ୟ ରହିଛି ।

ଓଡ଼ିଶାରେ ଶିକ୍ଷା ଉପଯୋଗୀ ଅନେକ ଜମି ରହିଛି ଓ ଏହା ଏକ ଉପକୂଳବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ରଦେଶ ଥିବାରୁ ଏହାର ଦୀର୍ଘ ସମୁଦ୍ରତଟ ରହିଛି । କେତେକ ସ୍ଥଳରେ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରକଳ୍ପ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ସମୟରେ ବିସ୍ଥାପିତମାନଙ୍କ ସମସ୍ୟା ଦେଖାଯାଉଛି । ଶିକ୍ଷା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଜଳ ଓଡ଼ିଶାରେ ପ୍ରବାହିତ ନଦୀମାନଙ୍କରୁ ମିଳୁଛି ।

ତୁମ ପାଇଁ କାମ

ଓଡ଼ିଶାରେ ପ୍ରବାହିତ ପ୍ରମୁଖ ନଦୀମାନଙ୍କର ଏକ ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କର ।

ସରକାର ବିସ୍ଥାପିତମାନଙ୍କ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କରି ସେମାନଙ୍କ ସହମତିରେ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଓ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ କରୁଛନ୍ତି । ଚାଷ ଅନୁପଯୋଗୀ ଜମିରେ ବୃହତ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାପାଇଁ ଶିକ୍ଷାଅଳମାନଙ୍କର ଚିହ୍ନଟ ଓ ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି ।

ରାସ୍ତାଘାଟ ଓ ପରିବହନ ବ୍ୟବସ୍ଥା :

କୃଷି, ଶିକ୍ଷା, ପର୍ଯ୍ୟଟନ ଓ ସାମାଜିକ ଐକ୍ୟ ପାଇଁ ଉନ୍ନତ ଗମନାଗମନ ଓ ପରିବହନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନିହାତି ଆବଶ୍ୟକ । ଉନ୍ନତମାନର ରାସ୍ତାଘାଟ ଗମନାଗମନ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ସୁଗମ କରେ ଓ ଗନ୍ତବ୍ୟ ସ୍ଥାନରେ ପହଞ୍ଚିବାପାଇଁ ସମୟ ଅବଧିକୁ ହ୍ରାସ କରେ । ସ୍ୱାଧୀନତା ବେଳକୁ ଓଡ଼ିଶାର ରାସ୍ତାଘାଟର ଅବସ୍ଥା ଶୋଚନୀୟ ଥିଲା । ଏପରିକି ଜାତୀୟ ରାଜପଥରେ ନଦୀମାନଙ୍କ ଉପରେ ପକ୍କା ପୋଲ ମଧ୍ୟ ନ ଥିଲା ।

(ମହାନଦୀ ପୋଲର ଦୃଶ୍ୟ)

ତୁମେ ଜାଣିଛ କି ?

ରାଷ୍ଟ୍ରାବୃତ୍ତିକର ଶ୍ରେଣୀ ବିଭାଗ ନିମ୍ନୋକ୍ତ ପ୍ରକାରର :

- (୧) ଜାତୀୟ ରାଜପଥ, (୨) ରାଜ୍ୟ ରାଜପଥ
(୩) ମୁଖ୍ୟ ଜିଲ୍ଲା ରାସ୍ତା, (୪) ଅନ୍ୟ ଜିଲ୍ଲା ରାସ୍ତା
(୫) ଏକ୍ସପ୍ରେସ୍ ରାସ୍ତା, (୬) ମ୍ୟୁନିସିପାଲ ରାସ୍ତା
(୭) ଜଙ୍ଗଲ ରାସ୍ତା, (୮) ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତ ରାସ୍ତା

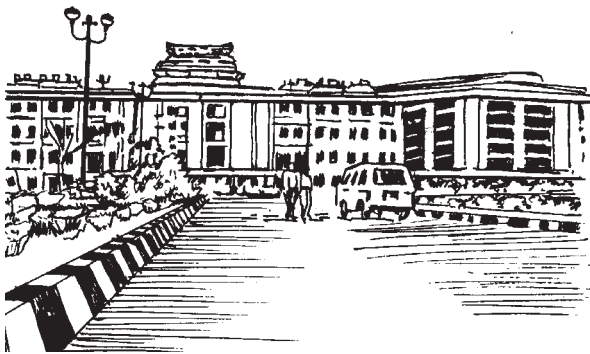
ଓଡ଼ିଶା ଦେଇଯାଇଥିବା ରାଜପଥର ସଂଖ୍ୟାଥିଲା ପାଞ୍ଚ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହି ସଂଖ୍ୟା ବାଇଶରେ ପହଞ୍ଚିଛି । ଓଡ଼ିଶାରେ ଏହି ଜାତୀୟ ରାଜପଥ ଗୁଡ଼ିକର ଦୈର୍ଘ୍ୟ ୪୫୧୦ କି.ମି. ।

୧. ଜାତୀୟ ରାଜପଥ ନଂ ୧୬ - ଲକ୍ଷ୍ମଣନାଥ - ବାଲେଶ୍ୱର - ଭଦ୍ରକ - କଟକ - ଭୁବନେଶ୍ୱର - ବ୍ରହ୍ମପୁର - ୪୪୩.୮୧ କି.ମି.
୨. ଜାତୀୟ ରାଜପଥ ୩୧୬ - ଭୁବନେଶ୍ୱର - କୋଣାର୍କ - ପୁରୀ - ସାତପଡ଼ା - ୧୪୫ କି.ମି.
୩. ଜାତୀୟ ରାଜପଥ ୫୧୬ - ବ୍ରହ୍ମପୁର - ଗୋପାଳପୁର - ୬ କି.ମି.
୪. ଜାତୀୟ ରାଜପଥ - ୧୮ - ଝାଡ଼ପୋଖରୀଆ - ବାରିପଦା - ବାଲେଶ୍ୱର - ୮୦ କି.ମି.
୫. ଜାତୀୟ ରାଜପଥ - ୨୦ - ଚମ୍ପୁଆ - ପରସୋରା - ପାଣିକୋଇଲି - ୧୭୪.୫ କି.ମି.
୬. ଜାତୀୟ ରାଜପଥ ୫୨୦ - ପରସୋରା - ରାଜମୁଣ୍ଡା - ୧୦୮.୫ କି.ମି.
୭. ଜାତୀୟ ରାଜପଥ ୨୬ - ବରଗଡ଼ - ବଲାଙ୍ଗୀର - ଭବାନୀପାଟଣା - ନବରଙ୍ଗପୁର - ବୋରିଗୁମା - ଜୟପୁର - କୋରାପୁଟ - ସୁନ୍ଦର - ୪୩୬ କି.ମି.
୮. ଜାତୀୟ ରାଜପଥ ୪୯ - କନକତୋରା - ଦେଓଗଡ଼ - ପାଲଲହଡ଼ା - କେନ୍ଦୁଝର - ଜାମଶେଳା - ୪୨୯ କି.ମି.
୯. ଜାତୀୟ ରାଜପଥ ୧୪୯ - ପାଲଲହଡ଼ା - ପିଡିରି - ବଅଁରପାଳ - ୮୪ କି.ମି.
୧୦. ଜାତୀୟ ରାଜପଥ - ୫୩ - ଲୁହୁରତାଟି - ସମ୍ବଲପୁର - ଦେବଗଡ଼ - ତାଳଚେର - ଚଣ୍ଡୀଖୋଲ - ପାରାଦ୍ୱୀପ - ୫୨୪.୫ କି.ମି.
୧୧. ଜାତୀୟ ରାଜପଥ ୩୫୩ - ନୂଆପଡ଼ା - ଖରିଆର - ୮୦.୨ କି.ମି.
୧୨. ଜାତୀୟ ରାଜପଥ ୫୫ କଟକ - ଅନୁଗୁଳ - ସମ୍ବଲପୁର - ୨୨୬ କି.ମି.
୧୩. ଜାତୀୟ ରାଜପଥ ୫୭ ବଲାଙ୍ଗୀର - ଖୋର୍ଦ୍ଧା ୩୦୦ କି.ମି.
୧୪. ଜାତୀୟ ରାଜପଥ ୫୯ ଖରିଆର - ଦାରିଙ୍ଗବାଡ଼ି - ବ୍ରହ୍ମପର - ୩୫୧ କି.ମି.
୧୫. ଜାତୀୟ ରାଜପଥ ୬୩ - କୋଟପାଳ - ବୋରିଗୁମା - ୪୧.୫ କି.ମି.
- ୧୬ - ଜାତୀୟ ରାଜପଥ ୧୪୩ - ବୀରମିତ୍ର ପୁର - ରାଜମୁଣ୍ଡା - ବାରକୋଟ - ୧୨୬ କି.ମି.
୧୭. ଜାତୀୟ ରାଜପଥ ୨୨୦ ତିରିଙ୍ଗି - ରାଇରଙ୍ଗପୁର - ଯଶୀପୁର - ଡେକିକୋଟ - ୧୨୫.୫
୧୮. ଜାତୀୟ ରାଜପଥ ୧୫୩(ଖ) ସରପାଳ - ନାକଟି ଦେଉଳ - ରେଡ଼ାଖୋଲ -ବୌଦ୍ଧ - ୧୧୮.୪ କି.ମି.
୧୯. ଜାତୀୟ ରାଜପଥ ୧୫୭ - ପୁରୁଣା କଟକ - ଫୁଲବାରୀ, - କଳିଙ୍ଗା - ଭଞ୍ଜନଗର - ଆସିକା ୧୫୯ କି.ମି.
୨୦. ଜାତୀୟ ରାଜପଥ ୩୨୬ - ଆସିକା - ରାୟଗଡ଼ା - କୋରାପୁଟ - ଜୟପୁର - ମାଲକାନାଗିରି - ମୋଟୁ - ୫୧୩.୭ କି.ମି.
୨୧. ଜାତୀୟ ରାଜପଥ ୧୩୦ (ଗ) - ଛତିଶଗଡ଼ ସୀମାଠାର ବଳଦିଆ ମାଲ - ୧୦୩ କି.ମି.
୨୨. ଜାତୀୟ ରାଜପଥ ୩୨୬ (କ) - ମୋହନା - ପାରଳାଖେମୁଣ୍ଡି - ୨୦ କି.ମି.

ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଗ୍ରାମ ସଡ଼କ ଯୋଜନାରେ ଗାଁ ଗହଳରେ ଅନେକ ପକ୍କାରାସ୍ତା ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇ ପାରିଛି । ପ୍ରତି ଗାଁକୁ ସବୁଦିନିଆ ରାସ୍ତା ନିର୍ମାଣରେ ଯଥେଷ୍ଟ ଅଗ୍ରଗତି ହାସଲ କରାଯାଇ ପାରିଛି । ଓଡ଼ିଶାର ରାଜଧାନୀ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଓ ପ୍ରମୁଖ ସହରମାନଙ୍କ ଆତ୍ମସ୍ୱଚ୍ଛତା ରାସ୍ତାଗୁଡ଼ିକୁ ଉନ୍ନତମାନର ଓ ପ୍ରଶସ୍ତ କରାଯାଇଛି । ଗମନାଗମନ ଓ ପରିବହନର ଉନ୍ନତି ଯୋଗୁଁ ଉତ୍ତମ କୃଷି ଓ ଶିଳ୍ପ ପାଇଁ ଅନୁକୂଳ ବାତାବରଣ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି ।

ରେଳପଥ :

ଭାରତରେ ରେଳପଥ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା ୧୮୫୩ ମସିହାରେ । ଓଡ଼ିଶାରେ ପ୍ରଥମେ ରେଳଗାଡ଼ି ଚାଲିଥିଲା ୧୮୯୭ ମସିହାରେ । ସେହିବର୍ଷ ଧାନମଣ୍ଡଳ କୋଲାଘାଟ ଓ ଖୋର୍ଦ୍ଧାରୋଡ଼ ରାଜମହେନ୍ଦ୍ରୀ ମଧ୍ୟରେ ରେଳ ଚଳାଚଳ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ସେତେବେଳେ ଓଡ଼ିଶା ଦେଇ ଯାଇଥିବା ରେଳପଥର ଦୈର୍ଘ୍ୟଥିଲା ୩୫୮ କି.ମି. । ସ୍ୱାଧୀନତା ପ୍ରାପ୍ତି ବେଳକୁ ଓଡ଼ିଶାରେ ରେଳପଥର ଦୈର୍ଘ୍ୟ ଥିଲା ମାତ୍ର ୯୧୪ କି.ମି. ।

(ଭୁବନେଶ୍ୱର ପୂର୍ବତଟ ରେଳବାଇ ମୁଖ୍ୟକାର୍ଯ୍ୟାଳୟ)

୧୯୯୬ ମସିହା ଅଗଷ୍ଟ ୮ ତାରିଖରେ ପୂର୍ବତଟ ରେଳପଥର ଶୁଭ ଦେଇଥିଲେ ତତ୍କାଳୀନ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଦେବଗୌଡ଼ା । ୨୦୦୩ ଏପ୍ରିଲରେ ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ସହିତ ଏହା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ହେଲା ।

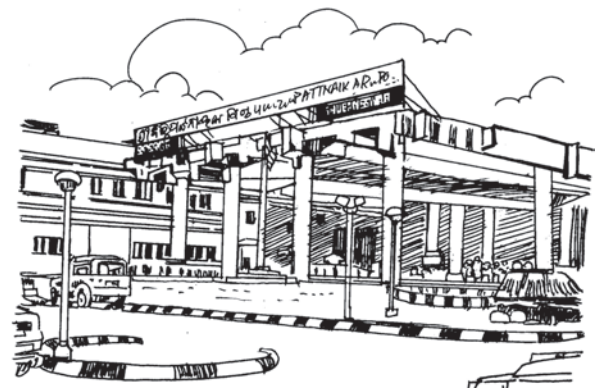
ତୁମେ ଜାଣିଛ କି ?

ବର୍ତ୍ତମାନ ଭାରତରେ ୧୬ଟି ରେଳବାଇ ଜୋନ ଅଛି । ଏଥି ମଧ୍ୟରୁ ଇଷ୍ଟକୋଷ୍ଠ ରେଳବାଇ ଜୋନ ଗୋଟିଏ । ଏହା ଅଧୀନରେ ସମ୍ବଲପୁର, ଖୋର୍ଦ୍ଧା ରୋଡ଼ ଓ ଡ୍ୱାଲଟିଅର ଡିଭିଜନ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛି ।

ଇତି ମଧ୍ୟରେ ଦୈତାରୀ ବାଂଶପାଣି ରେଳରାସ୍ତା ପ୍ରକଳ୍ପଟିର କାର୍ଯ୍ୟ ସରିଛି । ଲାଞ୍ଜଗଡ଼ ରେଳପଥ ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଭବାନୀପାଟଣା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶେଷ ହୋଇଛି । ଓଡ଼ିଶାରେ ନିର୍ମାଣାଧୀନ ଅନ୍ୟ ପ୍ରମୁଖ ରେଳପଥ ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ ହେଲା ହରିଦାସପୁର-ପାରାଦୀପ ରେଳପଥ, ଖୋର୍ଦ୍ଧା ରୋଡ଼-ବଲାଙ୍ଗୀର ରେଳପଥ, ଅନୁଗୁଳ-ଡୁବୁରି ରେଳପଥ ଓ ତାଳଚେର-ବିମଳାଗଡ଼ ରେଳପଥ । ଏହିସବୁ ପ୍ରକଳ୍ପକାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ ହେଲେ ଓଡ଼ିଶାର ଗମନାଗମନ ଓ ପରିବହନ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଉନ୍ନତି ହେବ ଓ ଶିଳ୍ପ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ଶିଳ୍ପୋଦ୍ୟୋଗୀମାନେ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କରିବେ ।

ବିମାନ ବନ୍ଦର ଓ ପୋତାଶ୍ରୟ :

ଭୁବନେଶ୍ୱରଠାରେ ଅବସ୍ଥିତ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକ ବିମାନବନ୍ଦରଠାରୁ ଭାରତର ବଡ଼ ବଡ଼ ସହରକୁ ବିମାନ

(ଭୁବନେଶ୍ୱର ବିଜୁପଟ୍ଟନାୟକ ବିମାନ ବନ୍ଦର)

ସେବା ଉପଲବ୍ଧ ଅଛି । ଆମଦାନୀ ଓ ରପ୍ତାନୀର ସୁବିଧା ପାଇଁ ଭୁବନେଶ୍ୱର ବିମାନ ବନ୍ଦରକୁ ଏକ ‘କଣ୍ଟେନର ବିମାନ ବନ୍ଦର’ ଭାବେ ଘୋଷଣା କରାଯାଇଛି । ୧୯୯୫ ମସିହା ଅଗଷ୍ଟମାସରୁ ଏଠାରେ ଏକ ଏୟାର କାର୍ଗୋ କମ୍ପ୍ଲେକ୍ସ କାର୍ଯ୍ୟ

କରୁଛି । ଭୁବନେଶ୍ୱର ଏକ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ବିମାନ ବନ୍ଦର ରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଅଛି । ଝାରସୁଗୁଡ଼ା ବିମାନ ବନ୍ଦର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ହୋଇ ଅନେକ ସହରକୁ ସଂଯୋଗ କରୁଛି ।

ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଓଡ଼ିଶାରେ ୯ଟି ବିମାନ ଅବତରଣ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ୧୨ଟି ହେଲିପ୍ୟାଡ଼ ଅଛି ।

ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ସପ୍ତମ ଦଶକରେ ପାରାଦୀପ ବନ୍ଦରର ଶୁଭାରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିଲା । ପ୍ରଥମେ ଏଠାରୁ ଲୁହାପଥର ରପ୍ତାନୀ ହୋଇପାରୁଥିଲା । ଏହା ଏକ ଗଭୀର ପୋତାଶ୍ରୟ ହୋଇଥିବାରୁ ଏଠାକୁ ବଡ଼ବଡ଼ ଜାହାଜ ଆସିବା ସମ୍ଭବ ହେଉଥିଲା । ୧୯୭୧-୭୨ ମସିହାରେ ଏହି ବନ୍ଦର ୧୯ ଲକ୍ଷ ଟନ୍ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାରବାର କରିଥିଲା । ସମୟ କ୍ରମେ ପାରାଦୀପରେ ବର୍ଧି ସଂଖ୍ୟା ବଢ଼ିଲା । ପର୍ଯ୍ୟଟନ କାରବାର ମଧ୍ୟ ବଢ଼ିଲା । ୧୯୭୫ ମସିହାରେ ପାରାଦୀପକୁ ରେଳପଥ ସହିତ ସଂଯୁକ୍ତ କରାଗଲା । ଏହି ବନ୍ଦରକୁ ଭିତ୍ତିକରି ପାରାଦୀପର ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ଅଞ୍ଚଳରେ କେତେକ କଳକାରଖାନା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଗଲା । ପାରାଦୀପ ଫସଫେଟ୍ କାରଖାନା ସେଥିମଧ୍ୟରୁ ଅନ୍ୟତମ । ପାରାଦୀପରେ ଏକ ଡେଲ ବିଶୋଧନାଗାର ନିର୍ମାଣ କରାଯାଉଛି । ସମୟ କ୍ରମେ ପାରାଦୀପ ବନ୍ଦରର କାରବାର ବୃଦ୍ଧି ପ୍ରାପ୍ତ ହେଉଛି ।

ପାରାଦୀପକୁ ଛାଡ଼ି ଓଡ଼ିଶା ଉପକୂଳରେ ଆଉ କେତେଗୋଟି ବନ୍ଦର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ହୋଇଛି । ସେଥିମଧ୍ୟରୁ ଗୋପାଳପୁର ବନ୍ଦର ୧୯୮୭ ମସିହାଠାରୁ ଏକ ମଧ୍ୟମ ଶ୍ରେଣୀର ବନ୍ଦର ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟକରୁଛି । ଟାଟା କମ୍ପାନୀ ସହାୟତାରେ ଧାମରାଠାରେ ଏକ ବୃହତ ବନ୍ଦରର ନିର୍ମାଣ ସମ୍ଭବ ହୋଇଛି ।

ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତି :

ଶିକ୍ଷା ବିକାଶର ଜୀବନରେଖା ହେଉଛି ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତି । ସ୍ୱାଧୀନତା ପ୍ରାପ୍ତି ବେଳକୁ ଓଡ଼ିଶାରେ ଦୁଇଟି ତାପକ ବିଦ୍ୟୁତ୍ କେନ୍ଦ୍ର ଥିଲା । ଗୋଟିଏ ଚୌଦ୍ୱାର ଓ ଅନ୍ୟଟି ବ୍ରହ୍ମପୁରରେ ଥିଲା । ୧୯୪୮ ମସିହାରେ ହୀରାକୁଦ ଜଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପ୍ରକଳ୍ପର କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ଏହା ୧୯୫୭ରେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ହେଲା । ସମୟ କ୍ରମେ ଓଡ଼ିଶାରେ ପରକୁ ପର ୬ଟି ଜଳ

ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ହେଲା । ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲା ହୀରାକୁଦ ଜଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପ୍ରକଳ୍ପ, ବାଲିମେଳା ଜଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପ୍ରକଳ୍ପ, ରେଙ୍ଗାଲି ଜଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପ୍ରକଳ୍ପ, ଅପର କୋଲାବ ଜଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପ୍ରକଳ୍ପ, ଅପର ଇନ୍ଦ୍ରାବତୀ ଜଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପ୍ରକଳ୍ପ ଓ ମାଛକୁଣ୍ଡ ଜଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପ୍ରକଳ୍ପ । ଏ ସମସ୍ତ ପ୍ରକଳ୍ପର ଜଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଉତ୍ପାଦନ ସାମର୍ଥ୍ୟ ଥିଲା ୧୯୭୬ ମେଗାଓର ।

ଏହା ଛଡ଼ା ଇର୍ ଓ ତାଳଚେର ତାପକବିଦ୍ୟୁତ୍ କେନ୍ଦ୍ରର ସାମର୍ଥ୍ୟ ଥିଲା ୮୮୦ ମେଗାଓର । ଜଳବିଦ୍ୟୁତ୍ ଓ ତାପକ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ମିଶାଇ ଓଡ଼ିଶାର ନିଜସ୍ୱ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଉତ୍ପାଦନର ସାମର୍ଥ୍ୟ ହେଲା ୨୮୫୬ ମେଗାଓର । କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଶକ୍ତି କେନ୍ଦ୍ରମାନଙ୍କରୁ ଓଡ଼ିଶାକୁ କିଛି ପରିମାଣରେ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତି ମିଳିନି । ଓଡ଼ିଶାରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଶିଳ୍ପମାନଙ୍କର ନିଜସ୍ୱ ଶକ୍ତିକେନ୍ଦ୍ରମାନେ କିଛି ପରିମାଣରେ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତି ଓଡ଼ିଶା ଗ୍ରୀଡ଼ କର୍ପୋରେସନକୁ ଦେଇଥାନ୍ତି ।

ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତିର ଉତ୍ପାଦନ ଓ ସୁସ୍ଥ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ୧୯୯୬ ମସିହା ଏପ୍ରିଲ ୧ ତାରିଖରେ ଓଡ଼ିଶା ବୈଦ୍ୟୁତିକ ସଂସ୍କାର ଆଇନ ୧୯୯୫ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ଆଇନ ବଳରେ ପୂର୍ବରୁ କାର୍ଯ୍ୟକରୁଥିବା ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପରିଷଦକୁ ପୁନର୍ଗଠିତ କରାଗଲା । ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପରିଷଦର କାର୍ଯ୍ୟ ଦୁଇଗୋଟି ନିଗମକୁ ଦିଆଗଲା । ସେହି ଦୁଇଗୋଟି ନିଗମ ହେଲା— ଓଡ଼ିଶା ଗ୍ରିଡ଼ ନିଗମ ଓ ଓଡ଼ିଶା ଜଳବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତି ନିଗମ ।

ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସରବରାହ ଓ ବିତରଣ ଦାୟିତ୍ୱ ଦିଆଗଲା ଗ୍ରୀଡ଼କୋକୁ ଓ ଜଳବିଦ୍ୟୁତ୍ କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକର ଦାୟିତ୍ୱ ଦିଆଗଲା ଓଡ଼ିଶା ଜଳବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତି ନିଗମକୁ । ଓଡ଼ିଶା ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନ ନିଗମ ହାତରେ ରହିଲା ତାପକ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତି କେନ୍ଦ୍ରମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ପରିଚାଳନା । ଓଡ଼ିଶା ଶକ୍ତି ସରବରାହ ନିଗମ ନାମକ ଅନ୍ୟ ଏକ ସଂସ୍ଥା ଶକ୍ତି ସରବରାହ ଦାୟିତ୍ୱରେ ରହିଲେ । ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବିତରଣ ପାଇଁ ଡ୍ରେସ୍କୋ, ନେସ୍କୋ, ସାଉଥ୍କୋ ଓ ସେସ୍କୋ ନାମକ ଚାରିଗୋଟି ଘରୋଇ ସଂସ୍ଥାକୁ ଦାୟିତ୍ୱ ଦିଆଗଲା । ସେସ୍କୋ ଏବେ ସେସୁରେ ପରିଣତ ହୋଇଛି ।

ତୁମ ପାଇଁ କାମ

ଢେଙ୍କୋ, ନେଙ୍କୋ, ସାଇଥକୋ ଓ ସେସୁ ଆଦି ବିଷୟରେ
ଏକ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ବିବରଣୀ ଲେଖ ।

ଓଡ଼ିଶାର ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳକୁ ବିଦ୍ୟୁତ୍‌ଶକ୍ତି ଯୋଗାଇ ଦେବାରେ ରାଜୀବ ଗାନ୍ଧୀ ଗ୍ରାମୀଣ ବିଦ୍ୟୁତୀକରଣ ଯୋଜନା ୨୦୦୬ ମସିହାରୁ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକରୁଛି । କୁଟୀର ଜ୍ୟୋତି ଯୋଜନା ମଧ୍ୟ ଓଡ଼ିଶାବାସୀଙ୍କ ପାଇଁ ବେଶ୍ ସହାୟକ ହୋଇଛି । ୨୦୦୭ ମସିହାରୁ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଆରମ୍ଭ କରିଛନ୍ତି ବିଜୁ ଗ୍ରାମଜ୍ୟୋତି ଯୋଜନା । ଏହି ଯୋଜନା ଅନୁଯାୟୀ ୧୦୦ ରୁ କମ୍‌ଲୋକ ବସବାସ କରୁଥିବା ଗ୍ରାମମାନଙ୍କୁ ବିଦ୍ୟୁତ୍‌ଶକ୍ତି ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଉଛି । କୃଷି ଓ ଶିଳ୍ପ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତି ଯୋଗାଇଦେବାକୁ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ଜାରି ରଖିଛନ୍ତି ।

ମାନବସମ୍ବଳର ବିକାଶ :

ଯେ କୌଣସି ଦେଶ ବା ପ୍ରଦେଶର ସାମୂହିକ ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ଏକ ସୁସ୍ଥ ଓ ପ୍ରଶିକ୍ଷିତ ମାନବସମ୍ବଳର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି । ବୈଷୟିକ ଶିକ୍ଷାପାଇଁ ଶିକ୍ଷତାଲିମ କେନ୍ଦ୍ର, ଯାନ୍ତ୍ରିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟମାନେ କିପରି କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି ସେ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ଆଲୋଚନା ହୋଇଛି । ନୂଆ ନୂଆ ଜ୍ଞାନବିଜ୍ଞାନ ଯଥା ସୂଚନା ପ୍ରଯୁକ୍ତି ବିଦ୍ୟା, କମ୍ପ୍ୟୁଟର ବିଜ୍ଞାନ, ଜୀବବୈଷୟିକ ବିଦ୍ୟା ଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଓଡ଼ିଶାର ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ଅବଦାନ ରହିଛି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଓଡ଼ିଶାରେ ଅଛି କଳା, ବିଜ୍ଞାନ ଓ ବାଣିଜ୍ୟ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ସମ୍ପର୍କିତ ଅନେକ କଲେଜ । ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଦେବାପାଇଁ ଅଧିକାଂଶ ଜିଲ୍ଲାରେ ଶିକ୍ଷକ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ଅଛି । ଶିଳ୍ପ, ମାନବସମ୍ବଳ, ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟର ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ବାଣିଜ୍ୟ ବିଦ୍ୟାଳୟମାନ ଓଡ଼ିଶାର ଯୁବକମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପ୍ରଦାନ କରୁଛନ୍ତି । ପର୍ଯ୍ୟଟନ ଓ ଶିଳ୍ପରେ ଉପଯୋଗୀ ହେଲାଭଳି ପ୍ରଶିକ୍ଷଣର ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ ଓଡ଼ିଶାରେ ଉପଲବ୍ଧ ହେଉଛି । ପର୍ଯ୍ୟଟନ ଓ ହୋଟେଲ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ

ଶିକ୍ଷାଦେବା ପାଇଁ ଭୁବନେଶ୍ୱର ସମେତ ଅନ୍ୟ ସହରମାନଙ୍କରେ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନମାନ ଖୋଲିଛି । ଓଡ଼ିଶାର ଐତିହ୍ୟ ଓ ସଂସ୍କୃତି ବିଷୟରେ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଦିଆଯାଇ ପର୍ଯ୍ୟଟକ ପଥପ୍ରଦର୍ଶକମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଦିଆଯାଇଛି । ଓଡ଼ିଶାର ଚାରୁକଳା ଓ ହସ୍ତଶିଳ୍ପ ସମ୍ପର୍କରେ ଶିକ୍ଷା ଦେବାପାଇଁ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ କେନ୍ଦ୍ରମାନ କାର୍ଯ୍ୟକରୁଛି । ସର୍ବୋପରି କହିବାକୁ ଗଲେ ଖାଲି କୃଷି ଓ ଶିଳ୍ପପାଇଁ ନୁହେଁ; ପର୍ଯ୍ୟଟନ, ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର, ହୋଟେଲ ଶିଳ୍ପପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଓଡ଼ିଶାରେ ପ୍ରଶିକ୍ଷିତ ମାନବସମ୍ବଳର ଅଭାବ ନାହିଁ ।

ଭିତ୍ତିଭୂମିର ବିକାଶ ପାଇଁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା :

ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ଶିଳ୍ପପାଇଁ ଓଡ଼ିଶାରେ କଳିଙ୍ଗ ଷ୍ଟୁଡିଓ ଭଳି ଅନୁଷ୍ଠାନ କାର୍ଯ୍ୟକରୁଅଛି । ପର୍ଯ୍ୟଟକମାନଙ୍କ ସୁବିଧାପାଇଁ ଭୁବନେଶ୍ୱର, ପୁରୀ, କୋଣାର୍କ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ତ୍ରିଭୁଜ ଓ ରାଜ୍ୟର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟଟନ କ୍ଷେତ୍ରମାନଙ୍କରେ ଅନେକ ହୋଟେଲ ଓ ଅତିଥିଗୃହ ଖୋଲିଛି । ପର୍ଯ୍ୟଟନସ୍ଥଳୀମାନଙ୍କରେ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ପାହୁନିବାସ ଓ ପାତ୍ରିକାମାନ ନିର୍ମାଣ କରିଛନ୍ତି । ଚିଲିକା, ଭିତର କନିକାରେ ଜଳଯାତ୍ରାପାଇଁ ସରକାରୀ ବୋଟ୍ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି । ସରକାରୀ ପାହୁନିବାସ ସାଙ୍ଗକୁ ବଡ଼ବଡ଼ ପର୍ଯ୍ୟଟନ ସ୍ଥଳୀରେ ଘରୋଇ ହୋଟେଲ ଖୋଲାଯାଇଛି ।

ଓଡ଼ିଶାରେ ଭିତ୍ତିଭୂମିର ବିକାଶସହିତ ଓଡ଼ିଆମାନଙ୍କ ସାମାଜିକ ପ୍ରତିବନ୍ଧତା ଓ ସଂହତି ଦୃଢ଼ହେଉଛି । କୃଷି, ଶିଳ୍ପ, ବାଣିଜ୍ୟର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ହୋଇ ଓଡ଼ିଶାର ବିକାଶ ପଥ ସୁଗମ ହେଉଛି । ଓଡ଼ିଶାରେ ଶିଳ୍ପ ଓ କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଭିତ୍ତିଭୂମିର ବିକାଶ ପାଇଁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ସଂସ୍ଥାମାନେ କାର୍ଯ୍ୟରତ ଅଛନ୍ତି ।

- (୧) ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ ଓ ଅର୍ଥ ନିବେଶ ନିଗମ
- (୨) ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ
- (୩) ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ବୈଦ୍ୟୁତିକ ସାମଗ୍ରୀ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ

(୪) ଶିଳ୍ପ ଭିତ୍ତିଭୂମି ବିକାଶ ନିଗମ	(୭) ଓଡ଼ିଶା ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ
(୫) ଓଡ଼ିଶା କୃଷି ଓ ଅର୍ଥ ଉନ୍ନୟନ ଓ ଅର୍ଥ ନିବେଶନ ନିଗମ	(୮) ଓଡ଼ିଶା ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ
(୬) ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ ନିଗମ	(୯) ଓଡ଼ିଶା କ୍ଷୁଦ୍ର ଶିଳ୍ପ ନିଗମ
	(୧୦) ଲନଫୋସିଟି ।

ପ୍ରଶ୍ନାବଳୀ

୧. ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ପ୍ରାୟ ୬୦ ଶବ୍ଦରେ ଲେଖ ।

- କୃଷି ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶାରେ ଥିବା ଭିତ୍ତିଭୂମିର ଏକ ଚିତ୍ରପଟା ଲେଖ ।
- ଶିଳ୍ପପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଭିତ୍ତିଭୂମି ଓ ଓଡ଼ିଶାରେ ସେଗୁଡ଼ିକର ଉପଲବ୍ଧତା ସମ୍ପର୍କରେ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିତ୍ରପଟା ଲେଖ ।
- ଓଡ଼ିଶାର ରାସ୍ତାଘାଟ, ଗମନାଗମନ ଓ ପରିବହନ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅଗ୍ରଗତି ସମ୍ପର୍କରେ ଲେଖ ।
- ଓଡ଼ିଶାରେ ରେଳପଥର ବିକାଶ ସମ୍ପର୍କରେ ଚିତ୍ରପଟା ଲେଖ ।
- ଓଡ଼ିଶାର ବିମାନସେବା ଓ ପୋତାଗ୍ରନ୍ଥ ସମ୍ପର୍କରେ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ବିବରଣୀ ଲେଖ ।

୨. ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ପ୍ରାୟ ୨୦ ଶବ୍ଦରେ ଲେଖ ।

- ଭିତ୍ତିଭୂମି କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝ ?
- ୧୯୩୬ ମସିହାଠାରୁ ୧୯୪୭ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଓଡ଼ିଶାରେ ଭିତ୍ତିଭୂମିର ବିକାଶ ପାଇଁ କାହିଁକି ବିଶେଷ କିଛି କରାଯାଇ ପାରିଲା ନାହିଁ ?
- କୃଷିପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଭିତ୍ତିଭୂମି କ'ଣ ?
- ଓଡ଼ିଶାରେ କୃଷିପାଇଁ କାହିଁକି ଜଳସେଚନର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି ?
- କୃଷି ସମ୍ପର୍କରେ ଶିକ୍ଷା ଗବେଷଣା ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶାରେ କେଉଁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଗବେଷଣା କେନ୍ଦ୍ର ଅଛି ?
- ଓଡ଼ିଶାରେ ଶିଳ୍ପ ବିକାଶ ପାଇଁ କି ପ୍ରକାର ପ୍ରାକୃତିକ ଅନୁକୂଳ ଭିତ୍ତିଭୂମି ରହିଛି ?
- ଜାତୀୟ ରାଜପଥ ନମ୍ବର ୫ ଓଡ଼ିଶାର କେଉଁ ସ୍ଥାନରୁ କେଉଁ ସ୍ଥାନକୁ ସଂଯୋଗ କରୁଛି ?
- କିଏ ଏବଂ କେବେ ପୂର୍ବତନ ରେଳପଥର ଶୁଭ ଦେଇଥିଲେ ?
- ପାରାଦୀପ ବନ୍ଦରକୁ ଛାଡ଼ି ଓଡ଼ିଶାର ଅନ୍ୟ କେଉଁ ସ୍ଥାନଗୁଡ଼ିକରେ ବନ୍ଦର ନିର୍ମିତ ହୋଇଛି ?
- ହୀରାକୁଦ ଜଳବିଦ୍ୟୁତ ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟ କେବେଠାରୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ହେଲା ?

୩. ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଗୋଟିଏ ବାକ୍ୟରେ ଲେଖ ।

- (କ) ଓଡ଼ିଶାରେ କିପରି ଜଳସେଚନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇଛି ?
- (ଖ) ଅବିଭକ୍ତ ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲା କେତୋଟି କେନାଲ ଦ୍ୱାରା ଜଳ ସେଚିତ ହେଉଛି ?
- (ଗ) କେଉଁ ରାଜପଥ ଭୁବନେଶ୍ୱରଠାରୁ ପୁରୀ, କାଳୀଜାଇ ଦେଇ କୋଣାର୍କ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାଇଛି ?
- (ଘ) ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଗ୍ରାମ ସଡ଼କ ଯୋଜନା କ'ଣ ?
- (ଙ) କେବେ ଓଡ଼ିଶାରେ ପ୍ରଥମ ରେଳଗାଡ଼ି ଚାଲିଥିଲା ?
- (ଚ) ପୂର୍ବତଟ ରେଳପଥ କେବେ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କଲା ?
- (ଛ) ପୂର୍ବତଟ ରେଳପଥର ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ କେଉଁଠି ?
- (ଜ) ଓଡ଼ିଶା ବୈଦ୍ୟୁତିକ ସଂସ୍କାର ଆଇନ୍ ୧୯୯୫ କେବେଠାରୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଲା ?

୪. ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରଶ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଚାରିଗୋଟି ବିକଳ୍ପ ମଧ୍ୟରୁ ଠିକ୍ ଉତ୍ତରଟି ବାଛି ତା'ର କ୍ରମିକ ନମ୍ବର ସହିତ ଲେଖ ?

- (କ) କେବେଠାରୁ ଓଡ଼ିଶାରେ ଭିଡିଓମି ବିକାଶ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହେଲା ?
(i) ୧୯୩୬ (ii) ୧୯୪୫ (iii) ୧୯୪୬ (iv) ୧୯୪୭
- (ଖ) କେଉଁଠାରେ ତାପଜ ବିଦ୍ୟୁତ୍ କେନ୍ଦ୍ର ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି ?
i) ରେଙ୍ଗାଲୀ ii) ଇର୍ ବି iii) ଅପର କୋଲାବ୍ iv) ମାଛକୁଣ୍ଡ
- (ଗ) ରାଜୀବଗାନ୍ଧୀ ଗ୍ରାମୀଣ ବିଦ୍ୟୁତୀକରଣ ଯୋଜନା କେବେଠାରୁ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛି ?
i) ୧୯୯୫ ii) ୧୯୯୬ iii) ୨୦୦୬ iv) ୨୦୦୭
- (ଘ) ବିଜୁ ଗ୍ରାମ ଜ୍ୟୋତି ଯୋଜନା କେବେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ହେଲା ?
i) ୧୯୮୭ ii) ୧୯୯୬ iii) ୨୦୦୬ iv) ୨୦୦୭

୫. ପାଠରେ ଦିଆଯାଇଥିବା “ତୁମ ପାଇଁ କାମ” ଗୁଡ଼ିକ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା ଓ ସହାୟତାରେ ସମ୍ପାଦନ କର ।

ଭାରତରେ ସ୍ୱାଧୀନତା ପରବର୍ତ୍ତୀ ରାଜ୍ୟ ପୁନର୍ଗଠନ

ପ୍ରଥମ ପାଠ

ନୂତନ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ଗଠନ

ବର୍ତ୍ତମାନ ଭାରତରେ ଅଠେଇଶ ଗୋଟି ରାଜ୍ୟ ଓ ନଅଗୋଟି କେନ୍ଦ୍ର ଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳ ରହିଛି । ସେହି ରାଜ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା : ୧. ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶ, ୨. ଆସାମ, ୩. ବିହାର, ୪. ଗୁଜୁରାଟ, ୫. ହରିୟାଣା, ୬. କର୍ଣ୍ଣାଟକ, ୭. କେରଳ, ୮. ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ, ୯. ତାମିଲନାଡୁ, ୧୦. ମହାରାଷ୍ଟ୍ର, ୧୧. ନାଗାଲାଣ୍ଡ, ୧୨. ଓଡ଼ିଶା, ୧୩. ପଞ୍ଜାବ, ୧୪. ରାଜସ୍ଥାନ, ୧୫. ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ, ୧୬. ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ, ୧୭. ତେଲେଙ୍ଗାନା, ୧୮. ହିମାଚଳପ୍ରଦେଶ, ୧୯. ମଣିପୁର, ୨୦. ତ୍ରିପୁରା,

୨୧. ମେଘାଳୟ, ୨୨. ସିକିମ, ୨୩. ମିଜୋରାମ, ୨୪. ଅରୁଣାଚଳ ପ୍ରଦେଶ, ୨୫. ଗୋଆ, ୨୬. ଛତିଶଗଡ଼, ୨୭. ଉତ୍ତରାଖଣ୍ଡ, ୨୮. ଝାଡ଼ଖଣ୍ଡ ।

୨୦୧୯ ମସିହାରେ ପାର୍ଲିଆମେଣ୍ଟରେ ୩୭୦ ଧାରାର ଉଚ୍ଛେଦ ଗୃହୀତ ହୋଇ ଏବଂ ରାଷ୍ଟ୍ରପତିଙ୍କ ଅନୁମୋଦନ ପରେ ଏହା ବଳବତ୍ତର ହୋଇ ଜାମ୍ମୁ ଓ କାଶ୍ମୀର ରାଜ୍ୟ ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନ ବାହାରେ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସମ୍ବିଧାନ ଦ୍ୱାରା ଶାସନ ସମାପ୍ତ ହୋଇଛି ।

୧୯୮୭ ମସିହା ପରଠାରୁ ଅଦ୍ୟାବଧି

ଭାରତରେ ନଅଗୋଟି କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳ ରହିଛି ଓ ସେଗୁଡ଼ିକର ନାମ ହେଲା : ଦିଲ୍ଲୀ, ପଣ୍ଡିଚେରୀ (ପୁଦୁଚେରୀ), ଆଣ୍ଡାମାନ ଓ ନିକୋବର ଦ୍ୱୀପପୁଞ୍ଜ, ଲାକ୍ଷାଦ୍ୱୀପ, ଦାଦ୍ରା ଓ ନଗର ହାବେଲୀ, ତାମନ ଓ ଡିଉ, ଚଣ୍ଡିଗଡ଼, ଜାମ୍ମୁକାଶ୍ମୀର ଏବଂ ଲଦାଖ୍ । ଏହି କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଦିଲ୍ଲୀ ଓ ପଣ୍ଡିଚେରୀ (ପୁଦୁଚେରୀ) ର ସାମ୍ବିଧାନିକ ସ୍ଥିତି ଭିନ୍ନ । ଏଗୁଡ଼ିକୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ରାଜ୍ୟର ମାନ୍ୟତା ମିଳିଅଛି ।

(କ) ୧୯୬୨ ମସିହାର ପଣ୍ଡିଚେରୀ (ପ୍ରଶାସନ) ଆଇନ ତଥା କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳ ଶାସନ ଆଇନ, ୧୯୬୩ ଏବଂ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ସମ୍ବିଧାନ ସଂଶୋଧନ ଆଇନ, ୧୯୬୨ ଓ ୩୭ ତମ

ସମ୍ବିଧାନ ସଂଶୋଧନ ଆଇନ, ୧୯୭୪ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ତଥା ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା-୨୩୯ ‘କ’ ଅନୁସାରେ ପଣ୍ଡିତେରୀ ଗୋଟିଏ କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ସେଠାରେ ଏକ ବିଧାନସଭା ଓ ମନ୍ତ୍ରିପରିଷଦର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରଖାଯାଇଛି । ଏଠାରେ ଶାସନ ମୁଖ୍ୟ ହେଉଛନ୍ତି ରାଷ୍ଟ୍ରପତିଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ନିଯୁକ୍ତ ଜଣେ ଉପରାଜ୍ୟପାଳ (ଲେଫ୍ଟନାଣ୍ଟ ଗଭର୍ଣ୍ଣର) ।

- (ଖ) ସେହିପରି କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳ ଦିଲ୍ଲୀକୁ ଏକ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ରାଜ୍ୟର ମାନ୍ୟତା ମିଳିଛି । ୧୯୯୨ ମସିହା ଫେବୃୟାରୀ ମାସ ୧ତାରିଖ ଦିନ ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା-୨୩୯(କ) (କ) ଓ ୨୩୯ (କ) (ଖ) ଏବଂ ୬୯ତମ ସମ୍ବିଧାନ ସଂଶୋଧନ ଆଇନ ବଳରେ ସମ୍ବିଧାନରେ ଏହି ନୂତନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଯୋଗ କରାଯାଇଛି । ଏହି ନୂତନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁସାରେ କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳ ଦିଲ୍ଲୀକୁ “ଜାତୀୟ ରାଜଧାନୀ ଅଞ୍ଚଳ” (National Capital Territory of Delhi) ର ମାନ୍ୟତା ମିଳିଛି । ଏହି ସ୍ଵୀକୃତି ମିଳିବା ସହିତ ୧୯୯୩ ମସିହା ପରଠାରୁ ଦିଲ୍ଲୀ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ବିଧାନସଭା ଓ ଗୋଟିଏ ମନ୍ତ୍ରିପରିଷଦର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । କେବଳ ରାଜ୍ୟ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ ତିନିଗୋଟି ବିଷୟ, ଯଥା, ଆଇନ ଓ ଶାନ୍ତି ଶୃଙ୍ଖଳା ରକ୍ଷା (Law and Order), ପୋଲିସ ଏବଂ ଜମିଜମା ବିଷୟକୁ ବାଦ ଦେଲେ ଏହି ତାଲିକାଭୁକ୍ତ ଅନ୍ୟ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରିବାର କ୍ଷମତା ଦିଲ୍ଲୀ ବିଧାନସଭାରେ ରହିଛି । ଦିଲ୍ଲୀର ଶାସନମୁଖ୍ୟ ହେଉଛନ୍ତି ରାଷ୍ଟ୍ରପତିଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ନିଯୁକ୍ତ ଜଣେ ଉପରାଜ୍ୟପାଳ (ଲେଫ୍ଟନାଣ୍ଟ ଗଭର୍ଣ୍ଣର) ।

କୌଣସି ଅଧିକୃତ ଅଞ୍ଚଳର ପ୍ରଶାସନ ପାଇଁ ଆମ ସମ୍ବିଧାନରେ କୌଣସି ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ; କିନ୍ତୁ ସେହି

ଅଞ୍ଚଳଗୁଡ଼ିକ କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳର ପଦମର୍ଯ୍ୟାଦା ପାଇଛନ୍ତି । ନିମ୍ନରେ କେତେଗୋଟି ଉଦାହରଣ ଦିଆଯାଇଛି ।

ଫରାସୀ ଅଧିକୃତ ପଣ୍ଡିତେରୀ, କାରିକଲ, ମାହେ, ଯନମ୍ ଅଞ୍ଚଳ ଓ ପର୍ତୁଗାଲ ଅଧିକୃତ ଗୋଆ, ଡାମନ ଓ ଡିଉ ଏବଂ ଦାଦ୍ରା ଓ ନଗର ହାବେଲି ଅଞ୍ଚଳର ଭାରତ ସହିତ ମିଶ୍ରଣ ହେବା ଫଳରେ ୧୯୬୨ ମସିହାରେ ସେଗୁଡ଼ିକ କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳର ମାନ୍ୟତା ପାଇଲେ । ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ସମ୍ବିଧାନର ଦଶମ, ଦ୍ଵାଦଶ ଓ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ସଂଶୋଧନ ଆଇନରେ ବିଶେଷ ଭାବରେ ଆଲୋଚିତ ହୋଇଅଛି ।

ରାଜ୍ୟ ପୁନର୍ଗଠନର ପ୍ରବନ୍ଧମାନ ଘଟଣାବଳୀ :

୧୯୫୦ ମସିହାରେ ନୂତନ ସମ୍ବିଧାନ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ସମୟରେ ଭାରତରେ ଥିବା ନଅଗୋଟି ପ୍ରାକ୍ତନ ବ୍ରିଟିଶ ଶାସନାଧୀନ ଭାରତୀୟ ପ୍ରଦେଶ ସମେତ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ଅଞ୍ଚଳକୁ ‘କ’, ‘ଖ’, ‘ଗ’ ଏବଂ ‘ଘ’ ରାଜ୍ୟ ଭାବରେ ଶ୍ରେଣୀଭୁକ୍ତ ରାଜ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା । ନୂତନ ସମ୍ବିଧାନର ପ୍ରଥମ ପରିଶିଷ୍ଟରେ ସୂଚିତ ତାଲିକା ଅନୁସାରେ ‘କ’ ଶ୍ରେଣୀଭୁକ୍ତ ରାଜ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ ସ୍ଵାଧୀନତା ପୂର୍ବର ବ୍ରିଟିଶ ଶାସନାଧୀନ ନଅଗୋଟି ପ୍ରଦେଶ । ସେହି ‘କ’ ଶ୍ରେଣୀଭୁକ୍ତ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ହେଲା ଆସାମ, ବିହାର, ବମ୍ବେ, ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ, ମାଡ୍ରାସ, ଓଡ଼ିଶା, ପଞ୍ଜାବ, ସଂଯୁକ୍ତ ପ୍ରଦେଶ ଓ ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ । ସେହିପରି ‘ଖ’ ଶ୍ରେଣୀଭୁକ୍ତ ହେଲେ ହାଇଦ୍ରାବାଦ, ଜାମ୍ମୁ ଓ କାଶ୍ମୀର ସମେତ ପାଞ୍ଚଗୋଟି ରାଜ୍ୟ । ‘ଗ’ ଶ୍ରେଣୀରେ ରହିଲେ ପାଞ୍ଚଗୋଟି କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳ । ଆଣ୍ଡାମାନ ଓ ନିକୋବର ଦ୍ଵୀପପୁଞ୍ଜ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଧିକୃତ ଅଞ୍ଚଳ ସ୍ଥାନ ପାଇଲେ ‘ଘ’ ଶ୍ରେଣୀରେ । ‘କ’ ଶ୍ରେଣୀଭୁକ୍ତ ରାଜ୍ୟର ଶାସନ ମୁଖ୍ୟ ରହିଲେ ରାଷ୍ଟ୍ରପତିଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ନିଯୁକ୍ତ ଜଣେ ଜଣେ ‘ରାଜ୍ୟପାଳ’ । ‘ଖ’ ଶ୍ରେଣୀଭୁକ୍ତ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କର ଶାସନମୁଖ୍ୟଙ୍କୁ କୁହାଗଲା ‘ରାଜ୍ୟପ୍ରମୁଖ’ । ଜଣେ ଚିଫ୍ ମିନିଷ୍ଟର କିମ୍ବା ଉପରାଜ୍ୟପାଳ